

A számadásvizsgáló bizottság tagjai lettek:

Hinfner György m. kir. közalap. erdőtanácsos, Budapest (uj).

Lipcsey László m. kir. főerdőmérnök, Budapest (uj).

Marsovszky Ede székesfővárosi erdőtiszt, Budapest.

Papp Béla m. kir. főerdőmérnök, Budapest (uj).

Petényi Keresztély kir. erdőtanácsos, Budapest (uj).

Spettmann János m. kir. főerdőmérnök, Budapest (uj).

Tomassek Miklós m. kir. főerdőmérnök, Budapest (uj).

A számadások jóváhagyása és az 1915. és 1916. évi költségvetések megállapítása után a közgyűlés Boór Károly indítványát (völgyzárógátak létesítése ügyében) a választmánynak adta ki.

A közgyűlést ünnepi közebed ezuttal nem követte, de a tagársak legnagyobb része a fehér asztal mellett mégis együtt maradt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A Horváth-Sándor-jutalomdíjnyertese. Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya folyó hó 11-én tartott ülésében a Horváth-Sándor-alapítvány jutalomdíját, erdészeti társadalmunknak ezt a legnagyobb kitüntetését a tagok sorából ajánlott Török Sándor m. kir. főerdőtanácsosnak, a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskola igazgatójának ítélte oda egyhangu szavazással azokért a közismert érdemekért, amelyeket az erdőőri oktatás terén évek hosszú sora óta szerzett. Kitüntetett szaktársunk az igazgatása alá rendelt intézetet s a hozzátartozó erdőbirtokot — a külföld által is elismert módon — valósággal mintaszerűvé fejlesztette, az alsó erdészeti oktatás terén irodalmilag is működött, s a vadászati oktatás és vadtenyésztés terén is nagy érdemeket szerzett. Szívből üdvözljük őt kitüntetése alkalmából!

Ujévi üdvözlések megváltása. A földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályainak tisztikara egyetértelműen megállapodott abban, hogy a szokásos ujévi üdvözléseket — legalább is szaktársainak körében — **teljesen mellőzi**, s ehelyett egy, kinek-kinek tetszésére bizott megváltási összeget ajánl fel az Országos Erdészeti Egyesület kezelésében lévő *Wagner-Károly-alapítvány* tőkéjének gyarapítására.

Ebből folyólag a tisztikar — az Erdészeti Lapok korlátozott megjelenésére való tekintettel — már ez alkalommal tudomására hozza t. szaktársainak ezt az elhatározását és az új évre szóló jókívánságainak ezen az uton való kifejezése mellett *felkéri a szaktársait, hogy az ujévi üdvözléseket szintén mellőzni sziveskedjenek* s a nemes célú tekintve az így megtakarított filléreket, lehetőleg *helyi csoportonként összegyűjtve*, a fentemlített alapítvány gyarapítására az Országos Erdészeti Egyesület pénztárának beküldeni sziveskedjenek.*)

Ujévi üdvözlések megváltásaként eddig az Országos Erdészeti Egyesülethez a következő összegek folytak be: A vinkovcei főerdőhivatal központi személyzetétől 40.—, a susaki erdőhivatal központi személyzetétől 34.—, azonkívül beküldött: Boór Károly 10.—, Vassányi Mihály 10.—, Bogsch Árpád 5.—, Hajdu Rezső 5.—, Barkóczai Ferencz 10.—, Maier Béla 10.—, Boeriu Virgil 2.—, Hamar László 3.—, Jelmann Béla 4.—, Melcsiczky Pál 10.—, Berzenkovits Antal 5.—, Zudor Béla 10.—, Horváth Sándor 4.—, Illés Vidor 10.—, Szaltzer Lajos 5.— és Mattyasovszky Emil 2.— K-t. (Lezárva 1915. decz. 12-én).

Halálozások. *Klein* Gyula nyug. műegyetemi ny. r. tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, november hó 21-én életének 72 évében elhunyt. Benne a magyar botanika egyik leg-hivatottabb munkás tagját vesztette.

*) E mozgalomhoz csatlakozik az Országos Erdészeti Egyesület tisztikara is.

Korzenszky Antal m. kir. erdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja Budapesten folyó évi november hó 17-én 49-ik életévében hosszas szenvedés után elhunyt. A földmivelésügyi minisztérium erdészeti osztálya egyik rokonszenves tisztviselőjét gyászolja benne.

Solti Arnold nyug. m. kir. főerdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja, egykori besztérczebányai kir. erdőfelügyelő folyó év október havában elhunyt.

Béke hamvaikra!

Rövid hírek hadbavonult erdőtisztekről. *Erlicz* János, az osztrák-magyar államvasutársaság erdőmérnöke, mint a 6. honvédszázad főhadnagya, a háboru kezdete óta a harctéren van. Folyó év júniusában hadseregparancsnoki dicséretben, november hóban pedig legfelső elismerésben részesült. (Signum laudis.)

Földes Tibor m. kir. segéderdőmérnök, cs. és kir. tüzér-főhadnagy legfelső elismerésben részesült. (Signum laudis.)

Früstök László m. kir. segéderdőmérnököt, a cs. és kir. 34. gyalogezred tartalékos főhadnagyát Ő Felsége az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztel tüntette ki.

Mint századparancsnok századával egy előretolt állásban oly veszélyes helyzetbe került, hogy az óriási orosz tulerővel szemben menthetetlennek látszott. Az egyetlen utat, amelyen visszavonulhatott, avagy segítséget és löszert kaphatott volna, az ellenség állandó tűz alatt tartotta. A löszert annyira fogytán volt, hogy legénysége fejenként alig 1—2 tölténnyel rendelkezett. Elszigetelt helyzetében embereitől összeszedte a megmaradt töltényeket, s

500 év óta gyógyítanak csuzt, kőszvényt, ischiast stb.

Trencsénteplicz

radioaktív kénes hőforrásai és iszapfürdői. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvizgyógyintézet. Diétetikus konyha. *Uj fürdők. Uj szállodák. Uj iszapfürdők.* Házikurához: Kénes iszap- és vizszétküldés.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és azok hozzátartozói a június 15-től szeptember 1-ig terjedő idő kivételével napi 8 koronáért szobát, ellátást, fürdő- vagy iszapkezelést kapnak. Aki ezt a kedvezményt nem veszi igénybe, de a fürdőigazgatóság házaiban lakik, a lakásnál és fürdőknél 50% kedvezményt élvez. Iszapszétküldésnél 10%.

egymaga vette fel a tüzharczot az ellenség ama csoportjával, amely az egyetlen visszavonulási utat tűz alatt tartotta. Nyugodtan czélt a lövéseivel a hivatalos megállapítás szerint mintegy 70—80 találatot ért el — ugyanannyi oroszot téve harczképtelenné — ami az oroszok e csoportjának tüzét annyira csökkentette, hogy embereit a tüzelés alatt egyenként visszaküldhette. Ilyen módon egész századát megmentette a biztos pusztulástól. Lőállását utolsónak csak akkor hagyta oda, amikor századát biztonságban tudta s töltényei teljesen elfogytak.

Jámbor István, gr. *Andrássy* Gyula hasadát-járvizi uradalmának erdőmérnöke folyó évi márczius végén Przemysl előtt orosz fogságba került.

Az őszi erdészeti államvizsga folyó évi november hó 15—27. napjain folyt le. Vizsgabiztosként *Horváth* Sándor min. tanácsos elnöklete alatt *Tomcsányi* Gyula min. tanácsos, *Vadas* Jenő min. tanácsos, főiskolai tanár és *Bund* Károly egyesületi titkár működött. A vizsgára 31-en nyertek engedélyt, kik közül 29-en jelentek meg, részben közvetlenül a harctérről érkeve. A vizsgázók közül azok, akik katonai szolgálatot teljesítenek vagy teljesítettek, nem bírtak az előirt teljes két évi gyakorlattal, a földmívelésügyi miniszter azonban a rendkívüli körülmények figyelembevételével ettől a hiánytól eltekintett.

A 29 vizsgázó közül a bizottság kettőt, névszerint *Antalóczy* Jánost és *Sébor* Jánost kitüntetéssel képesítettnek találta. Oklevelet kaptak még: *Ajtai* Sándor, *Bachraty* József, *Balen* József, *Bartha* Dezső, *Bella* János, *Biró* Jenő, *Brozsek* Pál, *Giller* Zoltán, *Gyuriss* Emil, *Herczeg* János, *Jahn* Rezső, *Lutovszky* Ernő, *Maczkó* Lajos, *Nagy* László, *Orbán* Ferencz, *Pohl* Ferencz, *Reisinger* Rezső, *Sándor* Béla, *Sára* Jenő, *Schlachta* László, *Sébor* János, *Siegmund* Konrád, *Varga* Károly, *Zemanek* György, *Zsemlye* Imre, és *Zsombory* Ignác. Ketten fél évre visszavettek.

A vizsga írásbeli részén feltett kérdések a következők voltak:

I.

Valamely magas hegységi erdőgazdaság egyik vágássorozatában az uralkodó luczfenyő mellett jegenyefenyő és bükk is fordul elő. Ha vizsgáttevőnek ez utóbbi fafajok természetes megtelepedéséről

és az elegyarány további fentartásáról kellene gondoskodnia, miképen járna el a vágások kijelölésénél, illetőleg milyen felújítási módok alkalmazásával érhetné el a kitűzött célt a legsikeresebben?

II.

Mily választékokat termeltetne vizsgátevő oly előhegységi tölgyesben, amely minden részben jól hozzáférhető s oly vidéken fekszik, ahol a mezőgazdaság és a kisipar részéről helyi keresletre is lehet számítani, másfelől azonban a vasut a fakereskedelem részére is megnyitotta az erdőt. Mit készíttetne vizsgátevő a tölgy közé elegyedő csertölgyből?

A törzsek méretei mellmagasságban lényegileg 25—60 *cm* között váltakoznak, a műfára alkalmas törzhossz 10—16 *m*.

A jelzett kedvező kelendőségi viszonyok között miként intézkedik vizsgátevő a házilagosan termelt fatömeg értékesítése iránt?

III.

A térképvázlaton ábrázolt lágyfasarjerdő tartamos üzemre rendezendő be.

a) Készítse el vizsgátevő a részletes erdőleírás kivonata alapján a sarjerdő általános vágástervét a termőképesség szerint arányosított vágásosztás elveinek szem előtt tartásával az első két vágásfordulóra, a következő feltételek mellett:

1. A vágásforduló 20 év.

2. A vágáskori átlagnövedék a multban szerzett tapasztalatok szerint, teljes sűrűségre vonatkoztatva

az	I. termőhelyen	4 <i>m</i> ³
a	II. "	3 "
a	III. "	2 "

b) A térképen szemmérték szerint feltüntetendők az egyes vágások határai s a vágásterületekbe beirandók azoknak folyószámai.

Különös erdőkár. Furcsának tűnő jelenség, hogy a mai világfelfordulás még az erdőkárok fajait is megszorította.

Köztudomásu, hogy a rágcsáló állatok csemeték és vékonyabb fácskák kérget lerágják; arról azonban, hogy lovak nagyobb

átmérőjü (20—30 cm) nyárfák kérgét az általuk elérhető magasságig teljesen lerágják, sőt még a szijácsba is belekóstoljanak, alig hallott valaki.

A Kevevára község déli részéhez csatlakozó nyárfaliget egy részének illetén való pusztulása a semendriai átkelés emlékéhez fűződik. Az átkelésre várakozó lovak éhsége okozta ezen különös erdőkárt, mely riktó színeivel hangosan hirdeti a háboru és kultura ellenséges viszonyát.

(Kőfalusi Győző.)

Az üregi nyulak elszaporodása. Ezen a czimen f. évi október hó 15-iki E. L.-ban megjelent cikkemhez történt hozzászólásból kifolyólag indittatva érzem magamat cikkemet kiegészíteni. A hozzászólás ilyen közérdekű erdővédelmi ügyhöz előnyös, mindazonáltal egyes részei a hozzászólásnak olyanok, hogy azokat megjegyzés nélkül nem hagyhatom.

„A leírásban az eset az ausztráliai közismert telepítési kísérlettel van kapcsolatba hozva... stb“, mondja a cikk. Én bármiképen is olvasom közleményemet, ezzel kapcsolatot nem találok. Az üregi nyul leírását adtam és ezzel kapcsolatosan fel kellett említenem az igazán nevezetes ausztráliai esetet, mert különben nem lett volna életrajza, leírása teljes. Ezzel azonban nem jeleztem azt, hogy az ausztráliai eset analóg volna talán az általam leírt esettel.

Ami az üregi nyul vadászattulajdonos, vagy bériő által való irtásának kötelezővé tételét illeti, ezt beismerem, nehéz keresztül vinni. Azonban mégis keresztül vihető. Döntvénnyel igazolhatom állításomat: H. P. székelyfalvi lakos, az ottani volt urbéresek elnöke panasz emelt F. R. mérnök, bécsi lakos, urbéres erdő vadászati jogának bérlője ellen, hogy daczára annak, hogy a vadászati jogbérleti szerződés kötelezi az üregi nyulak lehetőségig való pusztítására, kötelességét nem teljesíti, sőt személyzetét is eltiltja ettől.

Ebből kifolyólag az üregi nyul annyira elszaporodott, hogy nemcsak az erdőt, hanem a mezőgazdaságot is veszélyezteti.

Ezen panasz alapján Pozsony vármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága javaslatomra folyó évi június hó 16-án 1192. ügyszám alatt a következő határozatot hozta:

.....»a székelyfalvi volt urbéreszek elnökének F. R. mérnök ellen jelzett tárgyban benyújtott panaszát megvizsgálván, felhivom F. R. wieni lakost, mint a székelyfalvi vadászati jog bérlőjét, hogy tekintettel arra, hogy mint a vadászati jog bérlőjét szerződése az üregi nyulak lehetőségig való pusztítására kötelezi és nevezett ezen kötelezettségét nem teljesíti, az 1883. évi XX. t.-cz. 13. §-ban foglaltakhoz képest az üregi nyulak pusztítását ezen véghatározatom kézbesítésétől számított 15. naptól kezdve 3 hónap alatt az általa tetszés szerint választott módon és eszközökkel foganatosítsa, a pusztított üregi nyulak számát Székelyfalva község előljáróságának az üregi nyulak jelvényének (fülek) bemutatásával jelentse be. Ellenkező esetben az üregi nyulak pusztítása iránti további intézkedéseket a hatóság fogja a vadászati jog bérlőjének költségére és veszélyére foganatosítani, mert vadászterületen az

PÖSTYÉN

A HÁBORU DACZÁRA

NYITVA

Az összes FÜRDŐK,
az összes SZÁLLÓK

teljes üzemben. Normális
vasuti forgalom (Budapest-
ről 3¹/₄ óra közvetlen gyors-
vonattal). * * * * *

Egyesületünk tagjai az
eddig kedvezmények-
ben most is részesülnek.

üregi nyulak már oly mérvben szaporodtak el, hogy nemcsak az erdőt és annak felujtását, hanem a mezőgazdaságot is veszélyeztetik. Ezen véghatározat ellen felebbezésnek van helye, mely a kézbesítést, illetve kihirdetést követő 15 napon belül ezen közgazgatási gazdasági bizottság elnökénél szóval, vagy írásban terjeszthető elő stb.“

Ezen határozatot F. R. mérnök ügyvédje utján azon érveléssel, hogy ő mindent elkövetett az üregi nyulak irtására — megfelebbezte.

Felebbezésére a következő döntvény érkezett: „M. kir. földmivelésügyi miniszter. 7787/1915. szám. Pozsony vármegye közgazgatási bizottságának, Pozsony. Folyó évi 1749/1915. számú jelentésére a vármegye közgazgatási gazdasági albizottsága által H. P. székelyfalvi urbéres elnöknek az üregi nyulak által okozott erdőkárok miatt emelt panasza tárgyában folyó évi 1192. K. B. szám alatt hozott véghatározatot indokainál fogva jóváhagyom, miről a vadászterület bérlője, F. R. wieni lakos és a bérbeadó urbéresek értesítendőek. Előterjesztésének mellékletei csatolva vannak. Budapest, 1915. évi szeptember hó 14-én. A miniszter rendeletéből: Róth Lóránd s. k. miniszteri tanácsos. (Ph.)“

Fentiek szerint, amennyiben a vadászati bérszerződésbe az üregi nyul irtása kötelezőleg felvételik, úgy annak az 1883. évi XX. t.-cz. 13. §-a alapján is érvény szerezhető.

Mérgezést cikkemben magam sem ajánlottam. A szénkéneggel való irtás, ha nem is „vadászias“ akkor, amikor úgy az erdő, mint a mezőgazdaság megóvása azt követeli, *rendes viszonyok között* igenis indokolt. Igaz, hogy az üregi nyul husa jó és a mostani viszonyok között, amikor hushiány van, nem is volna indokolt a szénkéneggel való irtás, mert ezzel úgy a hus, mint a gerezna kárba vész, de igen előnyösen volna az üregi nyul tányérvasba (törbe) fogható. Akkor megmarad a hus és megmarad a bőr!

Az ilyen irtás pedig igen egyszerű, mert a csapóvas lánczra erősítve és fához kötve a lakott kotorék szája elé tétetik és így az üregi nyul, amikor kotorékát elhagyja, vagy amikor abba visszatér, törbe esik.

Románfalun csakis a *kísérletezés* lett javaslatba hozva szénkénegezéssel. Cikkem azon része, mely azt mondja, hogy a szén-

lkénegezés külföldön is sikerrel járt, — nem igazolja és nem állítja azt, mintha nálunk ilyen kísérletezések nem történtek volna. Az üregi nyulaknak a nép által való szabad pusztítása még most is divatos a Morva mentén lévő egyes uradalmakban.

Ami azt az állítást illeti, hogy az amerikai dióval faállományok teljes megváltoztatását említettem volna fel cikkemben, ez szintén téves. Cikkemből idézek: „Tekintettel arra, hogy a *vágások pótlása* és a *tisztások erdősítése* célja az erdésznek — arra is kell törekednünk, hogy *vágásainkat oly fanemmel pótoljuk*, melyet az üregi nyul nem bánt — ez az amerikai dió stb.“

Ezzel kapcsolatosan ajánlottam a fanemváltoztatást *pótlásoknál*. A románfalvi uradalom ugyanis tölgymakkvetés és illetve tölgy-csemeteültetéssel pótolja vágásait. Ezen csemetétet az üregi nyulak teljesen tönkreteszik, hogy tehát ennek eleje vétessék ajánlottam a fanemváltoztatást a *pótlásoknál* és nem ajánlottam faállományváltoztatást. Erről cikkemben említés sincs. A pótlásokhoz a fekete dió vetését ajánlottam az erdőmesternek, sőt még meg is írtam neki, hogy fekete diót a zselizi uradalomnál szerezhet be, amely ilyet eladásra bejelentett.

A tacskóval való vadászatot üregi nyulnál nem ismerem és így hozzá sem szólhatok. Ajánlom azonban a vizslával való vadászatot, mely bizonyára lesz oly élvezetes, mint a tacskóval való vadászat.

Ami az üregi nyulaknak a mezei nyulakkal és a csapásszámba menő mennyiségű poczkokkal egyszerre történt pusztulását illeti, az tény. Hogy járvány okozhatta, az bizonyos, de hogy milyen, arra nézve bővebb felvilágosítással nem szolgálhatok.

Végül nem hagyhatom figyelmen kívül a novemberi füzetben megjelent cikk végső részét. A krasznahorkaváraljai uradalom erdőhivatala, melyhez a románfalvi birtok kezelése is tartozik, a erdőfelügyelőséget felkérte, hogy az üregi nyulak által okozott óriási károkat — melyek a pótlásokat kizárttá teszik — a helyszínén megnézze. Minthogy az utazások csakis külön engedéllyel történhetnek, az uradalom kérése felterjesztett felsőbb helyre és ennek alapján engedély kéretett csupán kiszállásra. Felsőbb helyről az engedély megadatott, de a kiszálláshoz egyben — a

különben emlősök okozta károkkal is foglalkozó — rovartani állomás is kirendeltetett. A rovartani állomás tehát felsőbb rendeltetetre vett részt a kiszálláson.)*

Matusovits Péter.

Irodalom. *A ragadós és fertőző állati betegségek ismertetése, valamint az ellenük való okszerű és sikeres védekezés.* Irta: Tátray János kir. tan., m. kir. állategészségügyi főfelügyelő. Ára 5 korona. Kapható a „Pátria“ r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. és minden nagyobb könyvkereskedésben.

A könyv elsősorban azokat az állati betegségeket tárgyalja, amelyek a hetenként hivatalból kimutatandó betegségek sorába tartoznak. Tárgyalja azután a gazdaságok állatállományaiiban leginkább előfordulni szokott egyéb ragadós és fertőző betegségeket, melyek nem kevésbé veszélyeztetik az állatok egészségét. A könyv ezeknek a betegségeknek a gyakorlati életben szükséges általános ismertetésével, tüneteivel és az ellenük való okszerű és ez uton sikeres védekezésével ismerteti meg az olvasót.

Elszámolás a „Mensa Academica“ czéljaira befolyt adományokról. A főiskolai Mensa Academica Egyesület elnöksége, őszinte és hálás köszönetét nyilvánítva, a következő újabb adományokat nyugtázza: özv. Schleiminger Istvánné és dr. Kőszeghy Winkler Béla 300 K. Selmezbánya város polgármesteri hivatala 5 K 58 f. Államsegély III. részlete 1000 K.

*) A rovartani állomás ebben az esetben minden bizonynyal a mezőgazdasági területéken, az erdőfelügyelőség az erdőterületen okozott károk elbírálására volt kirendelve.

Szerk.

